

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Českých Budějovicích**, se sídlem Zátkovo nábřeží 2, 370 84 České Budějovice, týkající se žaloby proti nečinnosti žalovaného ve věci žalobcovy žádosti o poskytnutí informace ze dne 23. 1. 2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 23. 6. 2015, č. j. 5 A 213/2014 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal dne 15. 12. 2014 žalobu proti nečinnosti žalovaného, která podle něj měla spočívat v tom, že mu žalovaný neposkytl informace, o které žádal pod body 2 a 3 své žádosti o informace ze dne 23. 1. 2014.

Městský soud usnesením ze dne 21. 1. 2015 nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Toto usnesení Nejvyšší správní soud zrušil svým rozsudkem ze dne 9. 4. 2015, neboť žalobce před vydáním usnesení vůbec nežádal o osvobození od soudních poplatků.

V dalším řízení postupoval městský soud s ohledem na obsah žalobcových podání, která byla soudu doručena po vydání uvedeného usnesení. V e-mailovém podání ze dne 16. 2. 2015 žalobce soudu sdělil, že „nežádá o osvobození od soudních poplatků (zcela), ale toliko od jednoho poplatku“. V e-mailovém podání ze dne 30. 4. 2015 pak žalobce zopakoval, že „žádá o osvobození od jediného poplatku – za žalobu“, a to z důvodu naprostého nedostatku prostředků. Spis tak obsahuje žádost žalobce o osvobození od soudního poplatku ze dne 30. 4. 2015 za žalobu.

Usnesením ze dne 23. 6. 2015, č. j. 5 A 1213/2014 - 30 (dále jen „napadené usnesení“) městský soud žalobci osvobození od soudních poplatků k jeho žádosti nepřiznal. Dospěl k závěru, že žalobce vede spor o spor, dříve úspěšné žádosti o osvobození od soudních poplatků jej povzbuzují k další procesní aktivitě, která nijak nesvědčí ani o snaze dobrat se vyřešení sporné otázky, ani o tom, že žalobce vůbec bere na zřetel rozhodnutí soudů, jež mu opakovaně z těchto důvodů nevyhověly, a která je předem odsouzena k neúspěchu. Žalobou v této věci se žalobce domáhal, aby mu žalovaný poskytl požadované informace, a to „konečné akty krajského soudu po vydání rozhodnutí NSS ve věcech 2 Afs 20/2011 a 2 As 34/2008“. Žalovaný žalobci opakovaně sdělil, že takto požadovanou informaci poskytnout nelze. Je nutno uvést spisovou značku krajského soudu či účastníky řízení, příp. původní spisovou značku krajského soudu. Žalobce však potřebné údaje soudu nedodal, a trval na svém. Městský soud proto dospěl k závěru, že je v daném případě na místě žalobci odepřít dobrodiní institutu osvobození od soudních poplatků.

Stěžovatel brojí proti napadenému usnesení včas podanou kasační stížností. Z jejího obsahu vyplývá, že považuje závěry městského soudu za nesprávné a domáhá se zrušení napadeného usnesení. V obsahu kasační stížnosti pak opakovaně poukazuje na a kritizuje osočování, nesoudnost, zaujatost a svévoli v jednání městského soudu.

Nejvyšší správní soud předesílá, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Povinnost zaplatit poplatek má stěžovatel jen tehdy, směřuje-li kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu podaném ve věci samé či o jiném návrhu, jenž je spojen s poplatkovou povinností (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19). Nejvyšší správní soud dle téhož usnesení netrval ani na povinném zastoupení advokátem (srov. § 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“).

Z ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. vyplývá, že účastník může být zčásti a zcela výjimečně plně osvobozen od soudních poplatků při současném splnění těchto tří předpokladů: a) podání žádosti o osvobození od soudních poplatků, b) podaný návrh (na zahájení řízení) není zjevně neúspěšný, c) doložení nedostatku prostředků. Rozhodnutí o tom, zda lze přiznat účastníku řízení osvobození od soudních poplatků, je vázáno na prokázání okolnosti, že účastník řízení nemá dostatečné prostředky. Současně však věta druhá citovaného ustanovení soudního řádu správního stanoví, že přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Je proto výlučně na účastníku samém, aby svoji materiální situaci soudu dostatečně konkrétně popsal a současně, aby projevils zákonem požadovanou aktivitu a předložil (pokud možno současně se žádostí o osvobození) doklady prokazující nedostatek finančních prostředků (údaje o výši svých

pokračování

příjmů a výdajů) a svou nemajetnost (výčet svého majetku, zejména vyšší ceny a nemovitosti). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, č. 537/2005 Sb. NSS) a žádosti nevyhoví. Stejně tak jí nevyhoví, budou-li sdělené údaje neúplné nebo nepravdivé. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2008, č. j. 1 As 63/2008 - 34, povinnost doložit nedostatek prostředků je sice na účastníkovi řízení, a nikoli na soudu, avšak pokud z předložených důkazů není možné dostatečně posoudit majetkové a sociální poměry žadatele a ověřit si jeho tvrzení, měl by soud žadatele poučit v tom smyslu, jakým způsobem může svá tvrzení prokázat, aby v řízení neutrpěl újmu (obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2015, č. j. 5 As 101/2015 - 42, ze dne 24. 6. 2015, č. j. 1 As 111/2015 - 50, a ze dne 24. 7. 2015, č. j. 2 As 153/2015 - 27).

V posuzované věci stěžovatel uvedl, že nemá žádné příjmy ani finanční prostředky. Dále uvedl, že je plně invalidní, má desetitisíce dluhů a není příjemce sociální dávky. Způsobilstv zcizovat označil jako nenarušenou. Z movitého majetku uvedl, že vlastní elektronický psací stroj, digitální televizor a dvě jízdní kola.

Nejvyšší správní soud připomíná, že procesní aktivitu stěžovatele opakovaně vyhodnotil jako zneužití práva - např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2012, č. j. 3 As 59/2012 - 7, či v usnesení ze dne 30. 8. 2013, č. j. 8 As 73/2013 - 12, ze dne 12. 9. 2012, č. j. 1 As 121/2012 - 22, v poslední době též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 4. 2015, č. j. 9 As 3/2015 - 13 a č. j. 9 As 6/2015 - 14, ze dne 21. 5. 2015, č. j. 9 As 112/2015 - 8, nebo ze dne 18. 6. 2015, č. j. 9 As 129/2015 - 12. Rovněž v dané věci podání stěžovatele ze dne 23. 1. 2014 nese znaky zneužití práva, neboť se jím stěžovatel opakovaně dovolává informace, kterou mu nelze poskytnout proto, že její předmět není ochoten na výzvu povinného subjektu s určitostí specifikovat.

Stěžovatel má zcela jistě plné právo vést spory podobného charakteru, dává-li mu objektivní právo procesní možnosti tak činit, a musí v nich mít možnost účinně hájit svá práva. Není však důvod, aby náklady na vedení takových sporů, které je zásadně povinen hradit každý, za stěžovatele pravidelně nesl stát formou osvobození od soudních poplatků. Osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím nemajetným osobám vést bezplatně spory podle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případech, kdy nemají dostatek prostředků a přitom je na místě, aby soudní spor vedly (neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich životní sféry), jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně. Takovou povahu však předmětný spor nemá.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost proti napadenému usnesení městského soudu není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly, stěžovatel

nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. října 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu